

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

**Poziv za podnošenje prijava za
Mala ulaganja za unapređenje konkurentnosti
lanaca vrijednosti u sektoru poljoprivrede i ruralnog
razvoja u Unsko-sanskom kantonu i Gradu Bihaću u
Federaciji Bosne i Hercegovine i opštinama Gacko,
Rogatica, Rudo, Višegrad, Osmaci, Foča i Grad
Zvornik u Republici Srpskoj.**

u okviru projekta TCP/BIH/3804

„Podrška lokalnom planiranju poljoprivrednog i
ruralnog razvoja“

Rok za primanje prijava: 21. juli 2023. godine u 17:00 sati

Jezik prijave: engleski ili srpski ili bosanski ili hrvatski

Osnovne informacije

Poziv za podnošenje prijave provodi se u okviru projekta pod nazivom „**Podrška lokalnom planiranju poljoprivrednog i ruralnog razvoja**“ (TCP/BIH/3804), a finansira se iz Programa tehničke saradnje Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO). Cilj projekta je podrška jačanju institucionalnih kapaciteta u ruralnom razvoju i planiranju razvoja zajednice, programiranju, koordinaciji i implementaciji na kantonalnom i opštinskom nivou u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine.

A. Cilj

1. Obrazloženje intervencije

U okviru projekta TCP/BIH/3804 u Republici Srpskoj u pripremi je sedam planova poljoprivrednog i ruralnog razvoja, a dva u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prema Planovima održivi razvoj ruralnih zajednica je od vitalnog značaja za stvaranje trajnih pozitivnih promjena u zemlji. Dobro planiranje i strategija na lokalnom nivou imaju za rezultat ciljane intervencije javnog sektora i rashode vezane uz ruralni razvoj i poljoprivredu, što dugoročno dovodi do poboljšanog održivog upravljanja prirodnim resursima i boljeg ekonomskog blagostanja ruralnih zajednica.

Projekt se realizuje u Unsko-sanskom kantonu i gradu Bihaću u Federaciji Bosne i Hercegovine i opštinama Gacko, Rogatica, Rudo, Višegrad, Osmaci, Foča i Gradu Zvorniku u Republici Srpskoj – sve ove lokalne vlasti su se obavezale na izradu i kasnije usvajanje Lokalnih planova poljoprivrede i ruralnog razvoja slijedeći smjernice i podršku FAO-a.

Poljoprivreda ima stratešku ulogu u osiguravanju zapošljavanja, prehrane i sigurnosti snabdijevanja hranom u ciljnim opštinama. Prerada na poljoprivrednim farmama i direktna prodaja posrednicima su glavni marketinški kanali za poljoprivredne proizvođače na projektnim područjima, a u cilju jačanja tržišne pozicije primarnih proizvođača potreban je niz intervencija u vrijednosnom lancu prioriternih poljoprivrednih proizvoda na projektnim područjima.

U **Republici Srpskoj** ovaj poziv za prijavu namijenjen je pilotiranju finansiranja nekoliko manjih demonstracionih projekata, koji odgovaraju strateškim prioritetima definisanim u Lokalnim planovima poljoprivrede i ruralnog razvoja opština navedenim u nastavku:

Osmaci: Opština se prostire na površini od 78,10 km². Opština Osmaci nalazi se u istočnom dijelu Republike Srpske i Bosne i Hercegovine u regiji koja je regionalno poznata kao Srednje Podrinje ili regija Birač. Korištenjem podataka Popisa iz 2013. godine utvrđeno je da je ukupan broj stanovnika 5.546. Prema statističkim podacima, na području opštine živi 1.675 domaćinstava, od kojih se sva domaćinstva, kao što je već spomenuto, nalaze na području koje je klasificirano kao ruralno. Prosječna starost vlasnika poljoprivredne farme utvrđena anketnim istraživanjem je 58 godina. Poljoprivreda regije uglavnom uključuje proizvodnju za vlastite potrebe i djelomično proizvodnju za vlastite potrebe. Rascjepkanost zemljišta, nedostatak poljoprivrednih mašina i tehnologija, napuštena zemljišta, iseljavanje iz ruralnog područja i negativni demografski trendovi glavne su prepreke razvoju poljoprivrede. Proizvodnja i distribucija malina te pčelarstvo i proizvodnja meda su odabrani kao prioritetni lanci vrijednosti za razvoj u Osmacima.

Grad Zvornik: Zvornik se nalazi u istočnom dijelu Republike Srpske. Grad Zvornik leži na istočnim padinama planine Majevice, na nadmorskoj visini od 146 m. Površina grada Zvornika iznosi 382 km². Koristeći podatke Popisa stanovništva iz 2013. godine na području grada Zvornika živi 54.407 stanovnika. Prema statističkim podacima, na gradskom području živi 17.690 domaćinstava, od čega možemo pretpostaviti da 80% čine seoska domaćinstva. Prosječna starost vlasnika poljoprivredne farme utvrđena anketnim istraživanjem je 59 godina. Prehrambeni sektor u ovom gradu jedan je od najjačih u projektnom području. Usprkos relativno visokoj proizvodnji, mali i srednji poljoprivrednici suočavaju se sa sličnim ograničenjima kao i u malim opštinama: snažnim fokusom na primarnu proizvodnju i izazovima vezanim uz skladištenje i stavljanje na tržište proizvoda. Organska i konvencionalna proizvodnja i prerada voća su odabrani kao prioritetni lanac vrijednosti u gradu Zvorniku.

Višegrad se nalazi u istočnom dijelu Republike Srpske. Površina Višegrada iznosi 448 km². Koristeći podatke iz popisa iz 2013. godine u Višegradu živi 10.118 stanovnika. Ukupno ruralno stanovništvo iznosi 5.289 ili 49,6%. Usprkos ubrzanom razvoju urbanog turizma na području ove opštine, ovaj rast se nije proširio na ruralna područja i poljoprivredni razvoj, a glavni razlog su migracije iz ruralnih područja i negativni demografski trendovi. Proizvodnja i distribucija malina, uzgoj u plastenicima i pčelarstvo i proizvodnja meda su odabrani kao prioritetni lanci vrijednosti za razvoj u Višegradu.

Rogatica: Opština Rogatica nalazi se u sredini istočnog dijela Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, na površini od 645,92 km². Prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva u Bosni i Hercegovini (2013.), ukupan broj stanovnika u Opštini Rogatica iznosio je 10.302. Oko 40% stanovništva živi u ruralnom dijelu opštine. Ovo je najveća poljoprivredna površina unutar lokacije projekta u smislu resursa i intenziteta proizvodnje. Međutim, usprkos dobroj bazi resursa, postoji nizak stepen finalizacije proizvoda i dodane vrijednosti. Proizvodnja i zaštita geografskog identiteta za Rogatički krompir su odabrani kao prioritetni lanac vrijednosti kao i proizvodnja i prerada mesa u sistemu krava-tele i proizvodnja i prerada mlijeka.

Rudo: Teritorija opštine Rudo nalazi se na trostrukoj granici Republike Srpske, Srbije i Crne Gore. Područje je izrazito brdovito i planinsko sa selima raštrkanim i ispresijecanim planinskim prijevojima, na površini od 344 km². Prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva u Bosni i Hercegovini (2013.), ukupan broj stanovnika u Opštini Rudo iznosio je 7.578 stanovnika u 89 pridruženih naselja. Seosko stanovništvo broji 6.203 stanovnika ili 77,9% od ukupnog broja. Usprkos skromnoj resursnoj bazi, malom broju poljoprivrednih farmi i niskom ekonomskom razvoju, opštinu odlikuje snažna poljoprivredna zadruga i dobri projekti uspostavljenih lanaca vrijednosti u proizvodnji malina i preradi mlijeka, koje treba dalje razvijati.

Proizvodnja i distribucija malina, proizvodnja i prerada mlijeka i ruralni turizam su odabrani kao prioritetni lanci vrijednosti u Rudom.

Foča: Opština Foča nalazi se u jugoistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, u okviru entiteta Republika Srpska. Foča se nalazi na obalama rijeke Drine. Opština Foča obuhvata površinu od 1.115 km². Prema popisu stanovništva iz 2013. godine opština je imala 18218 stanovnika. U ruralnim područjima živi 7.051 ili 38,6% stanovništva. Opština, koja leži u srcu nacionalnog parka i koja ne iskorištava dovoljno veze koje se mogu razviti između poljoprivrede i turizma, treba ojačati lance vrijednosti u voćarstvu i proizvodnji mesa i mlijeka kroz poboljšanje tehnologije proizvodnje i prerade.

Proizvodnja i prerada mlijeka i mesa te šljiva i malina i pčelarstvo i proizvodnja meda su odabrani kao prioritetni lanci vrijednosti za razvoj u Foči.

Gacko: Opština Gacko nalazi se na jugoistoku Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. Po nadmorskoj visini to je najviši planinski dio Hercegovine, s prosječnom nadmorskom visinom iznad 1000 m. Nadmorska visina naselja Gacko iznosi 956 m. Površina opštine iznosi 736 km². Prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva u Bosni i Hercegovini (2013.), ukupan broj stanovnika u Opštini Gacko iznosio je 8.710 stanovnika u 71 naselju. Od ukupnog broja stanovnika 40% živi u ruralnim dijelovima opštine. Gacko je tipična planinska opština s prepoznatljivim životinjskim proizvodima koji lako pronalaze svoje mjesto na tržištu, ali koji bi trebali biti brendirani i zaštićeni, kako bi dodatna vrijednost i korist za proizvođača bila veća. Proizvodnja Gatačkog kajmaka i pčelarstvo i proizvodnja meda su odabrani kao prioritetni lanci vrijednosti za razvoj u Gacku.

U **Federaciji Bosne i Hercegovine** ovaj poziv za prijavu namijenjen je pilot finansiranju nekoliko manjih demonstracijskih projekata, koji odgovaraju strateškim prioritetima definiranim Strategijom poljoprivrede i ruralnog razvoja za razdoblje od 2023. do 2027. godine za Unsko-sanski kanton i Lokalnim planom poljoprivrede i ruralnog razvoja za razdoblje 2023. godine.-2027. godine Grada Bihaća:

Unsko-sanski kanton: Unsko-sanski kanton nalazi se u krajnjem sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine, graniči s južnim i jugoistočnim dijelovima Republike Hrvatske. Jedan je od deset kantona Federacije Bosne i Hercegovine i sa površinom od 4.125 km² pokriva 15,8% teritorije Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno 8,1% ukupne teritorije BiH. U teritorijalno-političkom sistemu ovaj kanton pokriva osam jedinica lokalne samouprave (opština/gradova): Bihać, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Bužim, Cazin, Ključ, Sanski Most i Velika Kladuša. U 2021. godini područje Kantona bilo je naseljeno s 264.248 stanovnika, od čega je 13,42% mlađe od 14 godina, a 14,35% starije od 65 godina. Prema popisu stanovništva iz 2013. godine, na području Unsko-sanskog kantona živi ukupno 78.255 domaćinstava, od čega se 60,98% ili 47.718 domaćinstava nalazi u ruralnim naseljima, a 39,02% ili 30.537 domaćinstava u urbanom dijelu Kantona. Povoljni klimatski uslovi i raspoloživi zemljišni resursi omogućavaju veći broj poljoprivrednih proizvodnja, ali kao i u većem dijelu BiH, poljoprivredni sektor se suočava sa brojnim problemima kao što su male farme, loša opremljenost i nizak tehničko-tehnološki nivo proizvodnje. Proizvodnja i prerada mesa i pčelarstvo i proizvodnja meda su odabrani kao prioritetni lanci vrijednosti za razvoj u Unsko-Sanskom Kantonu.

Grad Bihać: Grad Bihać se nalazi u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine, administrativno pripada entitetu Federacije Bosne i Hercegovine i on je administrativni, privredni, kulturni, univerzitetski i sportski centar. Grad Bihać zauzima površinu od 900 km², što je 21,8% teritorije Unsko-sanskog kantona i 1,7% Bosne i Hercegovine. Prosječna nadmorska visina iznosi 224 metra; veći dio teritorija Grada nalazi se na terenima do 600 m nadmorske visine, a njegov se manji dio nalazi u planinskoj i brdsko-planinskoj zoni na nadmorskoj visini od preko 900 metara. U 2021. godini u Gradu Bihaću je živilo ukupno 55.291 stanovnika. Prema podacima popisa iz 2013. godine na području Grada Bihaća živjelo je ukupno 18.293 domaćinstva, od čega se 26,66% ili 4.877 domaćinstava nalazilo u ruralnim naseljima, a 73,34% ili 13.416 domaćinstava u urbanom dijelu Grada. Poljoprivredna proizvodnja važan je dio ekonomije Grada, a posebno proizvodnja povrća i mlijeka, a u posljednje vrijeme proizvodnja meda je doživjela posebnu ekspanziju. Proizvodnja i distribucija povrća su odabrani kao prioritetni lanac vrijednosti za grad Bihać

Sve ove opštine i gradovi u većoj ili manjoj mjeri karakterizira velika prostorna raspršenost, nedostatak organizacije poljoprivredne proizvodnje i slabo razvijeni lanci vrijednosti. U smislu

poboljšanja lanca vrijednosti identificirana su dva smjera. Jedan smjer odnosi se na proizvodnju, koju karakterizira nizak nivo proizvodne tehnologije, niski prinosi, nedostatak opreme i mehanizacije, nedostatak znanja i pristupa znanju i informacijama. Drugi smjer odnosi se na preradu, koja se u većini slučajeva odvija na farmi i koju obavljaju žene, gdje postoji nedostatak provjere kvalitete i sigurnosti, nedostatak adekvatne ambalaže, što rezultira isključivanjem tradicionalnih proizvoda iz formalnih marketinških kanala.

Visoka uključenost žena u ručne aktivnosti, kao i neplaćene poslove u domaćinstvu, uključujući rad na njegovanju, dovode do njihove ekonomske zavisnosti i nevidljivosti njihovog rada. Nedostatak mogućnosti zapošljavanja mladih u ruralnim područjima još je jedan izazov zbog ograničenog broja radnih mjesta s punim radnim vremenom u tim ruralnim područjima. To navodi mladu generaciju da se preseli u mjesta i gradove i čini da budu nesigurni u svoju budućnost. To ostavlja starija domaćinstva bez radne snage za proširenje poljoprivredne proizvodnje i čini da veća poljoprivredna domaćinstva imaju nedostatak sezonskih radnika što stvara potrebu za automatizacijom i digitalizacijom proizvodnog procesa.

Ovi ključni faktori stvaraju potrebu za poticanjem i podrškom najmarginaliziranijih grupa da učestvuju u intervenciji i imaju koristi od nje. Konkretno, potrebno je podržati mlade, žene, osobe s invaliditetom i druge u ključnim relevantnim područjima (relevantnim za mjeru dodjele bespovratnih sredstava) gdje već imaju istaknutu ulogu.

Održivi razvoj ruralnih područja ne može se uspješno ostvariti bez poboljšanja konkurentnosti poljoprivrednog sektora, uključujući tehničko-tehnološku obnovu, podršku vrijednim ekonomskim inicijativama, podršku poljoprivrednim farmama, malim poljoprivrednim farmama i porodičnim farmama te lokalnom stanovništvu kroz programe dodjele bespovratnih sredstava za ruralni razvoj.

Tokom provedbe ovog projekta i pripreme LARD-ova, lokalni konsultanti FAO-a, u saradnji s privatnim sektorom i predstavnicima lokalne samouprave, definirali su aktivnosti za poboljšanje lanaca vrijednosti u svakoj od zajednica unutar projektnog područja koje bi trebale doprinijeti poboljšanju konkurentnosti proizvođača i proizvođačkih organizacija, ali i poboljšanju kvalitete života u ruralnim područjima.

2. Područje primjene i mjere

Prema lokalnim planovima poljoprivrede i ruralnog razvoja formuliranim u svakoj od ciljanih opština, postojeća proizvodnja u zajednicama ograničena je na primarne proizvode, dok je za povećanje prihoda lokalnog stanovništva ključno razviti vrijednosne lance. Sadašnji nivoi tehnologije i opremljenosti poljoprivrednog sektora u zajednicama zahtijevaju njihovu dalju podršku, što će u velikoj mjeri doprinijeti poboljšanju konkurentnosti i stvaranju prihoda u zajednicama. Stoga je mjera usmjerena na podršku sljedećeg smjera kroz dvije podmjere:

Mjera 1: Ulaganja u alate i opremu za dodavanje vrijednosti poljoprivrednim proizvodima:

- Poljoprivredna oprema za preradu; male poljoprivredne mašine.
- Oprema i alati za marketing, sortiranje i pakiranje.

Mjera 2: Ulaganja u infrastrukturu vezanu uz primarnu poljoprivrednu proizvodnju:

- Oprema za navodnjavanje, zelene kuće itd.

Svaki podnositelj zahtjeva se može prijaviti za **samo jednu mjeru.**

3. Teritorijalno područje primjene

Prihvatljivi projekti za bespovratna sredstva mogu se provoditi samo u Unsko-sanskom kantonu i gradu Bihaću u Federaciji Bosne i Hercegovine i opštinama Gacko, Rogatica, Rudo, Višegrad, Osmaci, Foča i Grad Zvornik u Republici Srpskoj što su lokacije projekta koje su prethodno utvrdile i preporučile državne i entitetske vlade tokom razvoja Projekta tehničke saradnje TCP/BIH/3804 – „Podrška lokalnom planiranju razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja“.

4. Kandidati: Ko se može prijaviti?

Cilj male investicijske intervencije je ostvariti maksimalnu korist za lokalno stanovništvo, a ne samo pojedinca i zato će se smatrati prihvatljivima intervencije koje direktno ili indirektno donose korist većini zajednice.

Na ovaj poziv mogu se prijaviti udruženja, organizacije i sindikati proizvođača ili poljoprivrednika; zadruga, za koje je poljoprivreda glavno ili dodatno područje aktivnosti i druge vrste organizacija zasnovanih na članstvu, koje se, između ostalog, bave poljoprivredom i koje su zakonski registrovane i posluju na jednoj od lokacija u Bosni i Hercegovini navedenih u odjeljku 3, imaju bankovni račun, nisu u stečaju i nisu dobile istu vrstu alata/opreme u okviru druge bespovratne podrške tokom zadnje godine.

5. Sljedeći troškovi nisu prihvatljivi za podršku putem bespovratnih sredstava FAO-a:

- Troškovi aktivnosti koje se odnose na pripremu i dostavu prijedloga projekta, poslovnog plana i potrebne dokumentacije;
- Dugovi i rezerviranja za gubitke;
- Dugovane kamate
- Troškovi koji se ne odnose na razdoblje provedbe projekta;
- Finansijske transakcije i bankovne garancije;
- Kupovina zemljišta ili građevina;
- Porezi, uključujući PDV;
- Obnova ili izgradnja građevina;
- Građevinski materijal
- Plaća onih koji su dobili posao kao rezultat intervencije;
- Kupovina živih životinja;
- Naknade za inženjere/arhitekta;
- Naknade za ugradnju;
- Naknade za montažu;
- Popravak kupljene opreme;
- Naknade za softver;
- Troškovi održavanja;
- Proširena garancija na opremu;
- Osnovne usluge koje treba finansirati opština (lokalna cesta, lokalna rasvjeta, kanalizacijski sistem; upravljanje otpadom);
- Troškovi uređenja okoliša i sadnje.

6. Trajanje projekata

Rok za realizaciju projektnih aktivnosti bespovratnih sredstava je 31. decembar 2023. godine.

Postupak prijave

7. Postupak prijave:

Formular za prijavu bit će dostupan u papirnoj i digitalnoj verziji u uredu FAO-a u BiH i u upravi ciljanih opština. Digitalna verzija dostupna je i putem sljedeće POVEZNICE (link). Popunjen prijavni formular zajedno sa potrebnim pratećim dokumentima (paket za prijavu) treba dostaviti u kancelariju FAO-a u BiH na ruke Amele Kozić, UN House, Zmaja od Bosne bb, 71 000 Sarajevo, telefon 033 293 556. Paket za prijavu je moguće dostaviti i u digitalnom obliku na e-mail adresu: amela.kozic@fao.org.

Paket za prijavu treba dostaviti u jednoj zapečaćenoj koverti ako je dostavljen u papirnom obliku i u jednoj e-poruci ako je dostavljen elektronskim putem. U slučaju da podnositelji prijave podnose prijavu elektronskim putem i u papirnom obliku, prednost će imati elektronska prijava.

Dodatne informacije vezane za proceduru podnošenja i preradu mogu se dobiti od ureda FAO-a u BiH. Kontaktirajte gđu Amelu Kozić na 033 293 556 ili amela.kozic@fao.org.

Možete postaviti vaša pitanja vezana za ovaj Poziv od 5. jula do 19. jula putem Viber grupe : <https://encr.pw/evDwV>. Ovoj Viber grupi se možete pridružiti i skeniranjem AR koda ispod kako biste mogli postavljati i čitati pitanja vezana za ovaj poziv.

Skenirajte kod da biste se pridružili grupi

Jezik prijave: engleski ili srpski ili bosanski ili hrvatski.

Informativni dani za zainteresirane bit će organizirani 10. i 11. jula 2023. na Palama (hotel Forest od 10:30 do 14:30) i u Bihaću 12. i 13. jula u hotelu Emporium od 09:00 do 12:30..

8. Rok za dostavu prijava:

Rok za podnošenje prijava je **21. jula 2023. godine u 17:00 sati.**

U slučaju slanja prijave putem elektronske pošte (email), datum prijema se dokazuje naznakom u naslovu elektronske pošte. Ako je prijava dostavljena lično, prijem mora biti potvrđen potpisom obje strane – podnositelja i primatelja. Datum i vrijeme (sat/minuta) prijema moraju biti navedeni na koverti.

Napomena: Svaka prijava podnesena nakon isteka roka ili nepotpune prijave (npr. Ako nedostaju obavezni prateći dokumenti) će se automatski odbiti.

D. Proces izbora i kriteriji izbora

9. Prva faza ocjenjivanja prijava:

Prvi korak postupka evaluacije isključit će prijave koje nisu u skladu sa zahtjevima navedenim u odjeljcima 2., 3., 4., 5. i 6; prijave koje su nepotpune ili su dostavljene nakon službenog roka za podnošenje ili ako utvrđene potrebe ulaganja ne odgovaraju nijednoj od podmjera ovog poziva na podnošenje prijava. Ovaj korak izvršit će sekretar Tehničkog odbora.

10. Druga faza ocjenjivanja prijava

Nakon provjere prihvatljivosti, prijave koje prođu prvu fazu ocjenjivat će se prema sljedećim kriterijima:

Kriterij	Tačke
1. Projekt dodjele bespovratnih sredstava ima ekonomski i društveni utjecaj na dotično područje: <ul style="list-style-type: none">• Predloženim projektom stvorit će se radna mjesta - (najviše 5 bodova);• Predloženi projekt ima značajan pozitivan efekt na razvoj lokalnog ekonomije - (najviše 5 bodova);• Investicija i predloženi budžet, kao i predloženi vremenski okvir su realni - (najviše 5 bodova);• Podnositelj zahtjeva planira kupiti dodatne alate/opremu odvojeno povezane s podrškom putem bespovratnih sredstava zatraženom od FAO-a u okviru ovog poziva na podnošenje zahtjeva. Kupovina polovne opreme nije prihvatljiva - (najviše 5 bodova);• Podnositelj zahtjeva ima dovoljno iskustva i razumijevanja kako bi osigurao održivost, održavanje i upotrebu opreme tokom najmanje 3 godine. - (najviše 5 bodova).	25
2. Predloženi projekt dodjele bespovratnih sredstava pridonijet će poboljšanoj integraciji/položaju podnositelja zahtjeva u jednom lancu vrijednosti identificiranom za teritorijalnu jedinicu iz Odjeljka 1 Obrazloženje intervencije.	5
3. Najmanje 1/3 članova grupe podnositelja zahtjeva pripada bilo kojoj od sljedećih grupa: <ul style="list-style-type: none">• žene - (najviše 4 boda);• mladi stanovnici (ispod 40) - (najviše 4 boda);• osobe s invaliditetom/roditelj ili staratelj djeteta s invaliditetom - (najviše 4 boda);	12
4. Kapaciteti i komparativne prednosti podnositelja zahtjeva	5

Bodovanje će obavljati članovi FAO-a i vanjski članovi Tehničkog odbora na način opisan u odjeljku 12. Ukupan broj bodova koje kandidat može postići je 141 bod (tri puta 47 bodova).

11. Treća faza evaluacije prijave

Nakon procjene paketa prijave, članovi Tehničkog odbora FAO-a posjetit će 12 podnositelja zahtjeva koji su faze dobili najviše bodova tokom druge faze evaluacije kako bi provjerili izvedivost predloženog projekta dodjele bespovratnih sredstava i valjanost dostavljenih informacija na terenu. Ako ukupni broj podnositelja zahtjeva bude manji od 12 svi podnositelji zahtjeva će biti posjećeni. Provjera na licu mjesta uključivat će poređenje situacije na licu mjesta i informacija dostavljenih u formularu za prijavu i razgovor s podnositeljem zahtjeva u vezi s iskustvom i planiranjem projekta dodjele bespovratnih sredstava.

Kandidati će biti ocijenjeni prema sljedećim kriterijima:

Kriterij	Vrijeme
Objekti i/ili zemljište podnositelja zahtjeva su odgovarajući za ugradnju i/ili korištenje opreme.	0-2
Dostupne su sirovine potrebne za provedbu projekta dodjele bespovratnih sredstava.	0-2
Postoji veza između tekućih aktivnosti podnositelja zahtjeva i predložene projektne ideje.	0-2
Vještine i sposobnosti podnositelja zahtjeva su odgovarajuće za rad i upravljanje projektom dodjele bespovratnih sredstava.	0-2
Podnositelj zahtjeva je dao tačne informacije o svojim kapacitetima i komparativnim prednostima.	0-2
Podnositelj zahtjeva je dao tačne informacije da li ima ili nema drugu vrstu aktivnosti koje osiguravaju dodatni prihod.	0-2
Podnositelj zahtjeva je dao tačne informacije je li u prošlosti primio ili nije primio pomoć (npr. bespovratna sredstva, jeftini krediti, ostalo)	0-2
Ukupna ocjena	0-14

Ocjene će se davati na temelju sljedeće metodologije:

- 0 bodova ako podnositelj zahtjeva ne ispunjava kriterij na temelju terenske posjete
- 1 bod ako podnositelj zahtjeva djelomično ispunjava kriterij na temelju terenske posjete
- 2 boda ako kandidat na odgovarajući način ispunjava kriterij na temelju terenske posjete

Prijavitelj mora postići najmanje 10 bodova kako bi prošao treću fazu, inače će biti isključen iz daljeg razmatranja u postupku izbora.

12. Postupak davanja odobrenja:

Sva bespovratna sredstva dodijeljena u okviru projekta FAO regulirana su odjeljkom 703. priručnika FAO-a o bespovratnim sredstvima za korisnike.

Postupak odobravanja bespovratnih sredstava FAO-a zahtijeva osnivanje Tehničkog odbora, koji pregleda i ocjenjuje prijave prema unaprijed definiranim kriterijima prihvatljivosti i izbora, te Odbora za izbor, koji je odgovoran za izbor, odbijanje i/ili izmjenu prijave koje je rangirao Tehnički odbor, s obzirom na unaprijed definirane kriterije prihvatljivosti i izbora.

U okviru ovog Programa dodjele bespovratnih sredstava objavit će se samo jedan poziv za podnošenje prijave koji obuhvata oba entiteta. Iz tog razloga će biti formirana jedan Tehnički odbor i jedan Odbor za izbor koje će obuhvatiti i Republiku Srpsku i Federaciju Bosne i Hercegovine. Za dodjelu će biti odabrana najmanje jedna prijava s najboljim rezultatom iz Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine. Ostali projekti bespovratnih sredstava bit će odabrani za dodjelu na temelju rangiranja i redosljeda najboljih rezultata.

Sve osoblje FAO-a i vanjski saradnici koji učestvuju u bilo kojem aspektu postupka dodjele bespovratnih sredstava bit će dužni potpisati izjavu o „nepostojanju sukoba interesa” prije nego što počnu s obavljanjem svojih odgovornosti.

Nakon podnošenja prijave, sva dokumentacija se proslijeđuje Tehničkom odboru na ocjenu.

Tehnički odbor

Primljene prijave će se bodovati prema sistemu bodovanja opisanom u ovom dokumentu (odjeljci 9-11). Ukupan broj bodova koje je dobio svaki podnositelj zahtjeva sastoji se od rezultata dobivenih od Tehničkog odbora i od rezultata terenske posjete. Ocjene Tehničkog odbora su ravnopravno raspoređene među članovima Tehničkog odbora iz FAO-a (47 bodova), vanjskim članovima iz RS-a (47 bodova) i vanjskim članovima iz Federacije (47 bodova). Ocjene terenskih posjeta (14 bodova) dodjeljuje projektni ured FAO-a. Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti je 500.

Postupak bodovanja provodit će se na sljedeći način:

1. Tri člana Tehničkog odbora FAO-a koji imaju pravo glasa, predsjednik, lokalni konsultant 1 i lokalni konsultant 2, dodijelit će ocjenu do 47 (u skladu s ocjenom definiranom u odjeljku 10.) ili na temelju konsenzusa ili uzimajući aritmetičku sredinu svojih odvojenih ocjena, a na njima je da odluče koju od ove dvije metode primjenjuju.
2. Sedam vanjskih članova iz Republike Srpske također će dodijeliti ocjenu do 47 (u skladu sa ocjenom u odjeljku 10), bilo na osnovu konsenzusa ili uzimanjem aritmetičkog prosjeka svojih odvojenih ocjena, a na njima je da odluče koju od ove dvije metode primjenjuju.
3. Sedam vanjskih članova iz Federacije Bosne i Hercegovine na sličan će način doći do ocjene do 47.

Maksimalan broj bodova koji se može postići na ovaj način je tri puta 47 bodova, ukupno 141 bod plus rezultat terenske posjete.

4. Bodovanje na temelju terenske posjete opisane u odjeljku 11. obavljat će članovi Tehničkog odbora FAO-a, a maksimalna ocjena je 14.

FAO zadržava pravo da odbije podržati podnositelja zahtjeva koji u svom formularu zahtjeva navede lažni datum ili informacije.

Po završetku postupka Tehničke procjene, predsjednik Tehničkog odbora je odgovoran za dostavu rangirane liste prijave Vlasniku budžeta, radi proslijeđivanja Odboru za izbor.

Odbor za izbor

Po primitku rangirane liste prijave, predsjednik Odbora za izbor pokreće postupak izbora. To uključuje pregled rezultata za svaku prijavu i potvrdu da su postupci opisani u Operativnom priručniku za dodjelu bespovratnih sredstava (GOM) poštovani na odgovarajući način.

U slučajevima kada Odbor za izbor potvrdi da su ovi postupci adekvatno provedeni, rangirana lista prijave koju dostavlja Tehnički odbor činit će osnovu za izbor, odnosno korisnici će biti odabrani na temelju položaja njihovih prijave na listi.

Po završetku postupka izbora, predsjednik Odbora za izbor mora dostaviti konačni popis rangiranih prijava Vlasniku budžeta na konačno odobrenje. U slučajevima kada Odbor za izbor preporučuje rangiranje i izbor prijava po redosljedu različitom od Tehničkog odbora, to mora biti jasno obrazloženo i podložno je drugom pregledu od strane Vlasnika budžeta, koji mora biti zabilježen u projektnoj dokumentaciji. U slučajevima kada Odbor za izbor utvrdi da se nije slijedio odgovarajući postupak u odnosu na jednu ili više prijava, ili kada utvrdi da je jedna ili više prijava netačna, nepotpuna ili nudi lošu vrijednost za novac, iste mora vratiti Tehničkom odboru putem Vlasnika budžeta, radi daljeg pregleda i postupanja.

Odbor za izbor će od svih podnositelja zahtjeva za koje se predloži dodjela bespovratnih sredstava zatražiti da dobiju potvrdu od osnovnog suda njihove opštine u kojoj se navodi da nisu pod bilo kakvom istragom. U slučaju da podnositelj zahtjeva ne može dostaviti tu potvrdu u roku od 5 radnih dana, njegova prijava će biti isključena iz daljeg razmatranja u procesu izbora.

Odboru za izbor ne može se dodijeliti ovlast za odbijanje samih prijava, bez odobrenja Vlasnika budžeta.

Dva člana FAO-a, predsjedavajući, međunarodni konsultant za ruralni razvoj 2 i dva vanjska člana iz Republike Srpske i dva vanjska člana iz Federacije Bosne i Hercegovine donose svoju odluku na temelju konsenzusa ili glasanjem gdje svaki od navedenih šest članova glasa s istom težinom.

Vlasnik budžeta:

Po primitku konačnog popisa rangiranih prijava od Odbora za izbor, Vlasnik budžeta je odgovoran za konačno odobrenje ili odbijanje dodjela bespovratnih sredstava korisnicima. Odluke Vlasnika budžeta u tom smislu su konačne – nijednoj drugoj osobi ili subjektu ne može se dati ovlast nad tim odlukama i ne postoji pravo žalbe.

U slučajevima kada Vlasnik budžeta odluči dodijeliti bespovratna sredstva subjektima ili u vrijednostima različitim od onih koje preporučuju Tehnički i/ili Odbori za izbor, obrazloženje tih odluka mora biti jasno evidentirano u projektnoj dokumentaciji.

Ugovor o bespovratnim sredstvima korisnika:

Bespovratna sredstva korisnika mogu se prenijeti korisnicima samo na temelju pravno obavezujućeg Ugovora o bespovratnim sredstvima korisnika između svakog korisnika i FAO-a. Ovlast za potpisivanje ugovora o bespovratnim sredstvima za korisnike, plus tome pridružena ovlast za finansijsku obavezu i plaćanje/prijenos bespovratnih sredstava za korisnike, delegira se od slučaja do slučaja od strane direktora-PSS-a ovlaštenom službeniku u provedbenom uredu. U većini slučajeva ovlašten službenik bit će FAO, koji je obično i vlasnik budžeta projekta. Prije potpisivanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, tehničke specifikacije stavki koje će FAO nabaviti kao podršku u obliku bespovratnih sredstava konačno će odobriti relevantni tehnički službenik FAO-a.

E. Izračun dodjele bespovratnih sredstava

13. Dodjela bespovratnih sredstava

- Finansiranje osigurava FAO u okviru projekta tehničke saradnje „Podrška lokalnom planiranju poljoprivrede i ruralnog razvoja u Bosni i Hercegovini“ (TCP/BIH/3804).
- Vrsta podrške: bespovratna podrška korisniku bespovratnih sredstava
- Vrijednost bespovratne podrške: Trenutni poziv je osmišljen prvenstveno za podršku bespovratnim projektima čiji ukupni budžet ne prelazi 8.000 USD (14.512 KM kao 1 USD= 1.814 KM prema UNORE-u od 15. juna 2023.). Budžet Projekta bespovratnih sredstava sastoji se od vrijednosti Podrške putem bespovratnih sredstava koju pruža FAO i vrijednosti doprinosa korisnika Podrške putem bespovratnih sredstava koju dodjeljuje FAO ne može prelaziti 60 posto ukupnog budžeta Projekta bespovratnih sredstava (najviše 4.800 USD, odnosno 8.707 KM prema podacima UNORE-a od 15. juna 2023.). Očekuje se da će se preostalih 40 posto budžeta Projekta bespovratnih sredstava finansirati iz vlastitih izvora podnositelja zahtjeva kao samodoprinos. Projekti bespovratnih sredstava s ukupnim budžetom većim od 8.000 USD također ispunjavaju uslove za dodjelu, međutim iznos podrške iz bespovratnih sredstava FAO-a ne može biti veći od 4.800 USD, a očekuje se da će ostatak budžeta Projekta bespovratnih sredstava biti pokriven doprinosom korisnika. Dodijeljeni iznos podrške za bespovratna sredstva ne uključuje porez na dodanu vrijednost (PDV), dok ulaganja u doprinos korisnika nisu oslobođena PDV-a. Ukupan iznos predviđen u okviru projekta TCP/BIH/3804 za bespovratnu podršku iznosi 50.000 USD.
- Procijenjeni broj korisnika koji će dobiti podršku putem bespovratnih sredstava: 10.
- Podrška putem bespovratnih sredstava će se pružiti putem nabavke materijala/opreme (a ne putem gotovinske Podrške putem bespovratnih sredstava) od strane FAO-a, primjenjujući relevantne korporativne politike i sisteme FAO-a (tj. Odjeljak priručnika (MS) 502 koji uređuje nabavku robe) i prenijet će se na Korisnika u skladu s politikama FAO-a.
- FAO zadržava pravo da ne dodijeli sva dostupna sredstva zbog nedovoljne kvalitete ili broja zaprimljenih prijava.
- FAO zadržava pravo kupovine samo odabranih artikala s popisa koji su dostavili prijavljeni koji su dobili dodjelu.
- Podnositelj zahtjeva može kupiti dopunsku opremu/alat zasebno, ali ne zajedno s FAO-om u okviru zajedničke aktivnosti nabavke.
- Podnositelj zahtjeva ne smije prodavati alat/opremu koju pruža FAO kao podršku putem bespovratnih sredstava najmanje 3 godine.

14. Intenzitet podrške

Bespovratna podrška koju dodjeljuje FAO ne smije prelaziti 60 posto ukupnih troškova Projekta dodjele bespovratnih sredstava (maksimalno 4.800 USD, što je 8.707 KM prema podacima UNORE-a od 15. juna 2023.). Dodijeljeni iznos bespovratnih sredstava ne uključuje poreza na dodatnu vrijednost (PDV). Preostalih iznos od minimalno 40 posto mora se finansirati iz vlastitih izvora podnositelja zahtjeva kao samodoprinos. Novčani doprinos korisnika treba biti minimalno 20 posto ukupnog budžeta Projekta bespovratnih sredstava, a ostalih 20 posto može se osigurati u obliku nenovčanog doprinosa. Ukupni doprinos korisnika može se dati u obliku novčanog doprinosa.

Doprinosi u nenovčanom obliku mogu se osigurati u obliku rada, dobara i usluga (moraju biti navedeni u formularu zahtjeva i budžetu s naznačenom vrijednošću i iznosom). Ulaganja u doprinosu korisnika nisu oslobođena PDV-a.

Ako ukupni budžet Projekta bespovratnih sredstava prelazi 8.000 USD (14.512 KM), očekuje se da podnositelj zahtjeva koji dobije sredstva osigura minimalno 1600 USD (2902 KM) u obliku svog novčanog doprinosa.

Vrijednost podrške u obliku bespovratnih sredstava te novčanih doprinosa i nenovčanih doprinosa koje je definirao podnositelj zahtjeva provjerit će projektni tim (lokalni administrativni asistent i lokalni konsultanti) provođenjem istraživanja lokalnog tržišta. Način provođenja istraživanja tržišta u skladu s MS 502 je putem postupka zahtjeva za ponudu (RFQ). Postupak Zahtjeva za ponudu znači dobivanje cijena iz tri izvora u pisanom obliku (bilo e-poštom ili pismom) ili konsultiranjem objavljenih cijena u katalozima ili na internetu kako bi se dobila informacija o cijenama „Ponuda“.

F. Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava

Od odabranih korisnika se očekuje potpisivanje Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Uzorak Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (samo engleska verzija) priložen je ovom pozivu.
